

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

31 päivänä toukokuuta 2017*

Ennakkoratkaisupyyntö — SEUT 45 artikla — Työntekijöiden vapaa liikkuvuus —
Velvollisuus rekisteröidä Belgiassa asuvan henkilön omistama ajoneuvo, joka on tarkoitettu
käytettäväksi Italiassa

Asiassa C-420/15,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Brysselin ranskankielinen ensimmäisen asteen tuomioistuin (Belgia)) on esittänyt 12.6.2015 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 30.7.2015, saadakseen ennakkoratkaisun rikosasiassa, jossa vastaajana on

U,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. L. da Cruz Vilaça (esittelevä tuomari) sekä tuomarit M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits ja F. Biltgen,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— U, edustajanaan J. Waldron, avocate,

— Kreikan hallitus, asiamiehinään S. Papaïoannou ja K. Nasopoulou,

— Euroopan komissio, asiamiehinään D. Martin ja M. Kellerbauer,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEUT 18, SEUT 20, SEUT 45, SEUT 49 ja SEUT 56 artiklan tulkintaa.

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

- 2 Tämä pyyntö on esitetty rikosasiassa, jossa U:ta, joka on Italian kansalainen ja Euroopan komission virkamies, syytetään siitä, että hän on ajanut Belgiassa Italiassa rekisteröidyllä ajoneuvolla.

Belgian oikeussäännöt

Belgian oikeus

- 3 Ajoneuvojen rekisteröinnistä 20.7.2001 annetun kuninkaan päätöksen (arrêté royal du 20 juillet 2001, relatif à l'immatriculation des véhicules; Moniteur belge, 8.8.2001, s. 27031; jäljempänä 20.7.2001 annettu kuninkaan päätös) 2 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Ajoneuvo voidaan ottaa käyttöön ainoastaan, jos se on rekisteröity ja siinä on rekisteröinnin yhteydessä myönnetty rekisterikilpi.”

- 4 Saman pykälän 2 momentin mukaan rekisteröinti ei kuitenkaan ole pakollinen erälle ajoneuvoille niiden ominaispiirteiden johdosta.

- 5 Kyseisen päätöksen 3 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Belgiassa asuvat henkilöt rekisteröivät 6 §:ssä tarkoitettuun ajoneuvorekisteriin ajoneuvot, jotka he aikovat ottaa käyttöön Belgiassa, vaikka kyseiset ajoneuvot olisi jo rekisteröity ulkomailla.

Belgiassa asuvana pidetään henkilöä, jonka osalta täyttyy jokin seuraavista edellytyksistä:

- a) henkilö on rekisteröity belgialaisen kunnan väestörekisteriin;

--

--”

- 6 Viimeksi mainitun pykälän 2 momentissa luetellaan tilanteet, joissa ulkomailla rekisteröityjen ajoneuvojen, jotka Belgiassa asuvat henkilöt ovat ottaneet käyttöön, rekisteröinti mainitussa jäsenvaltiossa ei ole pakollista.

Pääasian tosiseikat ja ennakkoratkaisukysymys

- 7 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että U joutui 22.11.2013 poliisin tarkastuksen kohteeksi Brysselissä (Belgia) ajaessaan Italiassa rekisteröityä ajoneuvoaan.

- 8 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien selittää, että poliisin pöytäkirjan mukaan U:n ensisijainen asuinpaikka on Belgiassa ja hänellä on italialainen ja belgialainen ajokortti.

- 9 U on mainitussa tuomioistuimessa täsmentänyt, että hän on komission virkamies ja että hänellä on koti sekä Belgiassa että Italiassa, jonne hän menee viikoittain opettaakseen Pisan yliopistossa ja perhesyistä, jotka liittyvät erityisesti hänen isänsä sairauteen. Hän kertoo omistavansa kaksi ajoneuvoa, joista toinen on rekisteröity Belgiassa ja toinen Italiassa, ja viimeksi mainittu on tarkoitettu käytettäväksi pääosin tässä viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa. Hän selittää myös, että tarkastuspäivänä hän oli ainoastaan matkalla Belgian poikki Italiasta, jossa hän oli ollut edellispäivänä, ottaakseen Brysselistä kyytiin erään toisen henkilön, jonka kanssa hänen oli tarkoitus mennä seminaariin Saksaan. Tämän seminaarin jälkeen U:n aikomuksena oli palata Italiaan, jättää kyseinen ajoneuvo sinne ja palata Brysseliin lentokoneella.

- 10 Tribunal de police de Bruxellesin (Belgia) (Brysselin rikkomusasioita käsittelevä alimman asteen tuomioistuin) 10.9.2014 antamalla tuomiolla U:lle tuomittiin sakkoja muun muassa siitä, että hän oli 20.7.2001 annetun kuninkaan päätöksen vastaisesti käyttänyt julkisella tiellä liikenteessä ajoneuvoa, jota ei ole rekisteröity Belgiassa.
- 11 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, joka käsittelee U:n tekemää valitusta, muistuttaa, että kysymystä 20.7.2001 annetun kuninkaan päätöksen 2 ja 3 §:n ja EUT-sopimuksen henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskevien määräysten välisestä mahdollisesta yhteensoveltumattomuudesta on käsitelty sekä Belgian Conseil d'État'n (ylin hallintotuomioistuin) 13.6.2001 antamassa lausunnossa 31.530/4 että unionin tuomioistuimen 15.12.2005 antamassa tuomiossa Nadin ja Nadin-Lux (C-151/04 ja C-152/04, EU:C:2005:775).
- 12 Tässä tilanteessa tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Brysselin ranskankielinen ensimmäisen asteen tuomioistuin (Belgia)) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:
- ”Ovatko – – 20.7.2001 annetun kuninkaan päätöksen 2 ja 3 § ristiriidassa [SEUT] 18, [SEUT] 20, [SEUT] 45, [SEUT] 49 ja [SEUT] 56 artiklan kanssa, koska ajoneuvot, jotka kuuluvat henkilölle, jolla on asuinpaikka muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa kuin [Belgian kuningaskunnassa], ja jotka on rekisteröity tässä toisessa jäsenvaltiossa, on rekisteröitävä Belgiassa, jotta niitä voidaan käyttää liikenteessä – edes kauttakulkuun – Belgiassa, jos kyseisellä henkilöllä on asuinpaikka myös Belgiassa?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 13 Pääasiassa sovellettavista EUT-sopimuksen määräyksistä on heti alkuun todettava, että U:n kaltainen unionin kansalainen, joka työskentelee unionin toimielimen tai elimen palveluksessa muussa jäsenvaltiossa kuin lähtöjäsenvaltiossaan, kuuluu SEUT 45 artiklan soveltamisalaan (ks. vastaavasti tuomio 3.10.2000, Ferlini, C-411/98, EU:C:2000:530, 42 kohta, tuomio 16.12.2004, My, C-293/03, EU:C:2004:821, 47 kohta ja tuomio 6.10.2016, Adrien ym., C-466/15, EU:C:2016:749, 24 ja 25 kohta).
- 14 Täten SEUT 49 artikla, jossa kielletään sijoittautumisvapauden rajoitukset, ei ole pääasian oikeudenkäynnin kannalta merkityksellinen, koska mainittu vapaus koskee pääsyä itsenäisiin ammatteihin ja niiden harjoittamista.
- 15 Pääasian oikeudenkäynnissä merkityksellinen ei ole myöskään SEUT 56 artikla, koska unionin tuomioistuimen käytettävissä olevista oikeudenkäyntiasiakirjoista ei ilmene mitään tekijää, jonka perusteella pääasiassa kyseessä oleva tilanne voitaisiin yhdistää mainitussa artiklassa määrätyn palvelujen tarjoamisen vapauden käyttämiseen.
- 16 SEUT 18 artiklaa puolestaan voidaan soveltaa itsenäisesti ainoastaan sellaisiin unionin oikeuden soveltamisalaan kuuluviin tapauksiin, joita varten EUT-sopimuksessa ei ole erityisiä syrjinnän kieltäviä määräyksiä. Syrjintäkiellon periaate on kuitenkin pantu täytäntöön työntekijöiden vapaan liikkuvuuden alalla SEUT 45 artiklalla (ks. vastaavasti tuomio 25.10.2012, Prete, C-367/11, EU:C:2012:668, 18 ja 19 kohta).
- 17 SEUT 20 artiklalla, jolla otetaan käyttöön unionin kansalaisuus, määrätään ainoastaan, että unionin kansalaisilla on kyseisessä sopimuksessa määrätyt oikeudet ja velvollisuudet. Tätä artiklaa ei näin tältä osin tulisi tulkita itsenäisesti suhteessa perussopimuksen erityismääräyksiin, joilla säännellään unionin kansalaisten oikeuksia ja velvollisuuksia (ks. vastaavasti tuomio 16.12.2004, My, C-293/03, EU:C:2004:821, 32 kohta).
- 18 Näiden perusteiden valossa SEUT 18, SEUT 20, SEUT 49 ja SEUT 56 artiklalla ei ole merkitystä pääasiassa.

- 19 Tämän johdosta ennakkoratkaisukysymys on syytä muotoilla uudestaan niin, että sillä pyritään selvittämään, onko SEUT 45 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jossa veloitetaan maassa asuva työntekijä rekisteröimään kyseisessä jäsenvaltiossa ajoneuvo, jonka omistaja kyseinen työntekijä on ja joka on rekisteröity toisessa jäsenvaltiossa, jotta sitä voidaan käyttää liikenteessä – edes ajoittain – ensin mainitussa jäsenvaltiossa.
- 20 Tästä on heti alkuun todettava, että SEUT 45 artikla on esteenä kaikille sellaisille toimenpiteille, jotka – vaikka niitä sovelletaan ilman kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää – voivat haitata sitä, että unionin kansalaiset käyttävät EUT-sopimuksessa taattuja perusvapauksia, tai jotka tekevät niiden käytöstä vähemmän houkuttelevaa (tuomio 6.10.2016, Adrien ym., C-466/15, EU:C:2016:749, 26 kohta). Täten SEUT 45 artiklalla kielletään henkilöiden vapaan liikkuvuuden vähäisenkin tai vähämerkityksinen rajoittaminen (ks. vastaavasti tuomio 12.7.2012, komissio v. Espanja, C-269/09, EU:C:2012:439, 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 21 Seuraavaksi on todettava, että oikeuskäytännössä on jo katsottu, että jäsenvaltiossa asuvilla työntekijöillä oleva velvollisuus rekisteröidä työsuhteajoneuvot, jotka toiseen jäsenvaltioon sijoittautunut yhtiö on antanut heidän käyttöönsä, merkitsee työntekijöiden vapaan liikkuvuuden rajoitusta (ks. vastaavasti tuomio 15.9.2005, komissio v. Tanska, C-464/02, EU:C:2005:546, 46 ja 52 kohta ja tuomio 15.12.2005, Nadin ja Nadin-Lux, C-151/04 ja C-152/04, EU:C:2005:775, 36 kohta).
- 22 Oikeuskäytännössä on lisäksi katsottu, että säännöstö, jolla – siitä huolimatta, että sitä sovelletaan riippumatta kyseisten työntekijöiden kansalaisuudesta – vaikutetaan työmarkkinoille pääsyn lisäksi myös taloudellisen toiminnan harjoittamisen edellytyksiin, voi muodostaa työntekijöiden vapaan liikkuvuuden rajoituksen (tuomio 15.9.2005, komissio v. Tanska, C-464/02, EU:C:2005:546, 36 ja 37 kohta).
- 23 Unionin tuomioistuin on katsonut saman 20.7.2001 annetun kuninkaan päätöksen 3 §:n, josta pääasiassa on kyse, soveltamista koskevan asian yhteydessä, että jäsenvaltiot saattoivat säätää rekisteröintivelvollisuudesta, joka on sellainen kuin mainitussa pykälässä säädetty rekisteröintivelvollisuus sellaisen yritysajoneuvon osalta, joka on annettu Belgiassa asuvan itsenäisen ammatinharjoittajan käyttöön ja joka on jo rekisteröity toisessa jäsenvaltiossa, jos tätä ajoneuvoa oli tarkoitus käyttää vakinaisesti lähinnä ensimmäisen jäsenvaltion alueella tai jos sitä tosiasiassa käytettiin vakinaisesti siellä (ks. vastaavasti tuomio 15.12.2005, Nadin ja Nadin-Lux, C-151/04 ja C-152/04, EU:C:2005:775, 41–43 kohta).
- 24 Käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että 20.7.2001 annetun kuninkaan päätöksen 2 ja 3 §:n mukaan Belgian viranomaiset määräävät sakon Belgiassa asuville henkilöille, jotka ajavat kyseisen jäsenvaltion tieverkostolla heille kuuluvalla ajoneuvolla, joka on rekisteröity muussa jäsenvaltiossa.
- 25 On todettava, että tällaisella menettelytavalla estetään Belgiassa asuvaa unionin kansalaista, joka on jättänyt lähtöjäsenvaltionsa ja käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen työntekijänä, käyttämästä – edes erittäin vähäisessä määrin – Belgian tieverkostoa omistamallaan ajoneuvolla, joka on rekisteröity muussa jäsenvaltiossa.
- 26 Näissä olosuhteissa 20.7.2001 annetun kuninkaan päätöksen 2 ja 3 §:ssä säädetyn kaltaisella velvollisuudella, vaikka sitä sovelletaankin kaikkiin Belgiassa asuviin kansalaisuudesta riippumatta, voidaan tehdä SEUT 45 artiklassa määrätyn perusvapauden käyttäminen vähemmän houkuttelevaksi. Tämän johdosta tällainen velvollisuus muodostaa työntekijöiden vapaan liikkuvuuden rajoituksen.
- 27 Tällaisen rajoituksen mahdollisesta oikeutuksesta on todettava, että unionin tuomioistuimen käytettävissä olevista tiedoista ilmenee, että U:n omistama Italiassa rekisteröity ajoneuvo oli tarkoitettu pääosin käytettäväksi mainitussa jäsenvaltiossa.

- 28 Mikäli kyseinen ajoneuvo oli todella tarkoitettu tällaiseen käyttöön, mistä varmistuminen on kansallisen tuomioistuimen tehtävä, tämän tuomion 23 kohdassa mainittu edellytys liittymästä rekisteröintivelvollisuuden asettavaan jäsenvaltioon ei täyty.
- 29 Pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen säännöstö voi täten olla oikeutettu ainoastaan SEUT 45 artiklan 3 kohdassa nimenomaisesti määrättyjen poikkeustoimenpiteiden nojalla tai jos sillä pyritään perussopimuksen mukaiseen, sallittuun tavoitteeseen ja jos sitä voidaan pitää perusteltuna yleistä etua koskevista pakottavista syistä. Lisäksi tällaisessa tapauksessa kyseessä olevan tavoitteen on oltava toteutettavissa kyseisiä toimenpiteitä soveltamalla, eikä soveltamisella saa ylittää sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi (tuomio 15.9.2005, komissio v. Tanska, C-464/02, EU:C:2005:546, 53 kohta).
- 30 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin ei kuitenkaan mainitse mitään perustetta, jolla 20.7.2001 annetun kuninkaan päätöksen 2 ja 3 §:n, sellaisina kuin Belgian viranomaiset niitä soveltavat, muodostama työntekijöiden vapaan liikkuvuuden rajoitus voitaisiin oikeuttaa. Myöskään Belgian hallitus ei ole vedonnut mihinkään oikeutusperusteeseen näiden säännösten suhteen.
- 31 Tässä tilanteessa esitettyyn kysymykseen on vastattava, että SEUT 45 artiklaa on tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan jäsenvaltiossa asuvan työntekijän on rekisteröitävä kyseisessä jäsenvaltiossa omistamansa ajoneuvo, joka on jo rekisteröity toisessa jäsenvaltiossa ja joka on tarkoitettu pääosin käytettäväksi mainitun toisen jäsenvaltion alueella.

Oikeudenkäyntikulut

- 32 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

SEUT 45 artiklaa on tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan kaikkien jäsenvaltiossa asuvien työntekijöiden on rekisteröitävä kyseisessä jäsenvaltiossa omistamansa ajoneuvo, joka on jo rekisteröity toisessa jäsenvaltiossa ja joka on tarkoitettu pääosin käytettäväksi mainitun toisen jäsenvaltion alueella.

Allekirjoitukset